

KOMMISJONSVEDTAK

2016/EØS/35/45

av 30. juni 2009

om fastsettelse av en mal for nasjonale handlingsplaner for fornybar energi i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/28/EF*(meddelt under dokumentnummer K(2009) 5174)*

(2009/548/EF)(*)

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESKAP HAR —

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/28/EF av 23. april 2009 om å fremme bruk av energi fra fornybare energikilder, og om endring og senere oppheving av direktiv 2001/77/EF og 2003/30/EF⁽¹⁾, særlig artikkel 4 nr. 1 annet ledd, og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) I direktiv 2009/28/EF kreves det at hver medlemsstat skal vedta en nasjonal handlingsplan for fornybar energi. Disse planene skal inneholde medlemsstatenes fastsatte nasjonale mål for andelen energi fra fornybare energikilder brukt til transport, elektrisitet, oppvarming og kjøling i 2020, idet det tas hensyn til virkningene på sluttforbruket av energi fra andre iverksatte tiltak som gjelder energieffektivisering, og tilstrekkelige tiltak som skal treffes for å nå disse nasjonale overordnede målene, herunder samarbeid mellom lokale, regionale og nasjonale myndigheter, planlagte statistiske overføringer eller fellesprosjekter, nasjonal politikk for å utvikle eksisterende biomasseressurser og utnytte nye biomasseressurser på forskjellige bruksområder, samt de

tiltakene som skal treffes for å oppfylle kravene i artikkel 13-19 i direktiv 2009/28/EF.

- 2) I samsvar med direktiv 2009/28/EF bør Kommisjonen innen 30. juni 2009 vedta en mal for de nasjonale handlingsplanene for fornybar energi som omfatter minstekravene fastsatt i vedlegg VI til nevnte direktiv —

TRUFFET DETTE VEDTAK:

Artikkel 1

Malen for de nasjonale handlingsplanene for fornybar energi som kreves i henhold til artikkel 4 nr. 1 i direktiv 2009/28/EF, som fastsatt i vedlegget til dette direktiv, vedtas.

Artikkel 2

Dette vedtak er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 30. juni 2009.

For Kommisjonen

Andris PIEBALGS

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne fellesskapsrettsakten, kunngjort i EUT L 182 av 15.7.2009, s. 33, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 16/2012 av 10. februar 2012 om endring av EØS-avtalens vedlegg IV (Energi), se EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende* nr. 34 av 21.6.2012, s. 27.

⁽¹⁾ EUT L 140 av 5.6.2009, s. 16.

VEDELEGG

INNHOLDSFORTEGNELSE

Side

1.	Sammendrag av den nasjonale politikken for fornybar energi	
2.	Forventet sluttforbruk av energi 2010-2020	
3.	Mål og forløp for fornybar energi	
3.1.	Nasjonalt overordnet mål	
3.2.	Sektorvise mål og forløp	
4.	Tiltak for å nå målene	
4.1.	Oversikt over alle typer politikk og alle tiltak for å fremme bruken av energi fra fornybare ressurser ..	
4.2.	Særlige tiltak for å oppfylle kravene i artikkel 13, 14, 16 og artikkel 17-21 i direktiv 2009/28/EF	
4.2.1.	Administrative framgangsmåter og arealplanlegging (artikkel 13 nr. 1 i direktiv 2009/28/EF)	
4.2.2.	Tekniske spesifikasjoner (artikkel 13 nr. 2 i direktiv 2009/28/EF)	
4.2.3.	Bygninger (artikkel 13 nr. 3 i direktiv 2009/28/EF)	
4.2.4.	Bestemmelser om opplysningskrav (artikkel 14 nr. 1, 2 og 4 i direktiv 2009/28/EF)	
4.2.5.	Sertifisering av installatører (artikkel 14 nr. 3 i direktiv 2009/28/EF)	
4.2.6.	Utvikling av infrastruktur for elektrisitet (artikkel 16 nr. 1 og artikkel 16 nr. 3-6 i direktiv 2009/28/EF)	
4.2.7.	Drift av elektrisitetsnettet (artikkel 16 nr. 2, 7 og 8 i direktiv 2009/28/EF)	
4.2.8.	Integrering av biogass i naturgassnettet (artikkel 16 nr. 7, 9 og 10 i direktiv 2009/28/EF)	
4.2.9.	Utvikling av infrastruktur for fjernvarme og fjernkjøling (artikkel 16 nr. 11 i direktiv 2009/28/EF)	
4.2.10.	Biodrivstoff og annen flytende biobrensel — kriterier for en bærekraftig utvikling og kontroll av om de oppfyller kriteriene (artikkel 17-21 i direktiv 2009/28/EF)	
4.3.	Støtteordninger anvendt av medlemsstaten eller en gruppe medlemsstater for å fremme bruken av energi fra fornybare kilder i elektrisitetssektoren	
4.4.	Støtteordninger anvendt av medlemsstaten eller en gruppe medlemsstater for å fremme bruken av energi fra fornybare kilder i oppvarmings- og kjølingssektoren	
4.5.	Støtteordninger anvendt av medlemsstaten eller en gruppe medlemsstater for å fremme bruken av energi fra fornybare kilder i transportsektoren	
4.6.	Særlige tiltak for å fremme bruken av energi fra biomasse	
4.6.1.	Forsyning av biomasse: Både innenlandsk potensial og import	
4.6.2.	Tiltak for å øke tilgjengeligheten av biomasse, idet det tas hensyn til andre brukere av biomasse (jordbrukssektoren og skogbaserte sektorer)	
4.7.	Planlagt bruk av statistiske overføringer mellom medlemsstater og planlagt deltaking i fellesprosjekter sammen med andre medlemsstater og tredjestater	
4.7.1.	Aspekter ved framgangsmåten	
4.7.2.	Beregnet overskuddsproduksjon av energi fra fornybare kilder sammenlignet med det veiledende forløpet som kan overføres til andre medlemsstater	
4.7.3.	Beregnet potensial for fellesprosjekter	
4.7.4.	Beregnet etterspørsel etter fornybar energi som må dekkes på andre måter enn ved innenlandsk produksjon	
5.	Vurderinger	
5.1.	Samlet bidrag som forventes fra hver enkelt teknologi for fornybar energi for å kunne oppfylle de bindende målene for 2020, og det veiledende midlertidige forløpet for andelene energi fra fornybare kilder i elektrisitets-, oppvarmings-, kjølings- og transportsektoren	
5.2.	Samlet bidrag som forventes fra tiltak for energieffektivitet og energiøkonomisering for å kunne oppfylle de bindende målene for 2020, og det veiledende midlertidige forløpet for andelene energi fra fornybare kilder i elektrisitets-, oppvarmings-, kjølings- og transportsektoren	
5.3.	Vurdering av virkningene (frivillig)	
5.4.	Utarbeiding av den nasjonale handlingsplanen for fornybar energi og oppfølging av gjennomføringen	

Mal for nasjonale handlingsplaner for fornybar energi

Direktiv 2009/28/EF inneholder krav om at medlemsstatene skal oversende en nasjonal handlingsplan for fornybar energi til Kommissjonen innen 30. juni 2010. Dette er malen for disse handlingsplanene. I samsvar med artikkel 4 i direktiv 2009/28/EF er det obligatorisk å bruke denne malen.

Formålet med malen er å sikre at de nasjonale handlingsplanene for fornybar energi er fullstendige, dekker alle kravene i direktivet og kan sammenlignes med hverandre og med framtidige halvårslige rapporter fra medlemsstatene om gjennomføringen av direktivet.

Når medlemsstatene legger inn opplysninger i malen, må de bruke de definisjonene, beregningsreglene og den terminologien som er fastsatt i direktiv 2009/28/EF. Medlemsstatene oppmuntres også til å bruke de definisjonene, beregningsreglene og den terminologien som er fastsatt i europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1099/2008.⁽¹⁾

Tilleggsopplysninger kan gis enten i selve handlingsplanen eller i egne vedlegg.

Avsnitt i kursiv har som mål å veilede medlemsstatene når de skal utarbeide sine nasjonale handlingsplaner for fornybar energi. Medlemsstatene kan slette disse avsnittene i den versjonen av den nasjonale handlingsplanen for fornybar energi som de oversender til Kommissjonen.

Kommissjonen minner medlemsstatene om at alle nasjonale støtteordninger må overholde reglene for statsstøtte fastsatt i EF-traktatens artikkel 87 og 88. Meldingen om nasjonale handlingsplaner for fornybar energi erstatter ikke meldingen om statsstøtte i samsvar med EF-traktatens artikkel 88 nr. 3.

1. SAMMENDRAG AV DEN NASJONALE POLITIKKEN FOR FORNYBAR ENERGI

Gi en kort beskrivelse av den nasjonale politikken for fornybar energi (som f.eks. forsyningsikkerhet, miljømessige, økonomiske og samfunnmessige fordeler) og de viktigste strategiske tiltaksområdene.

2. FORVENTET SLUTTFORBRUK AV ENERGI 2010-2020

I dette avsnittet skal medlemsstatene angi sine beregninger for brutto sluttforbruk av energi for alle energityper (fra både fornybare og konvensjonelle kilder), samlet og for hver sektor, i perioden fram til 2020.

I disse beregningene skal det også tas hensyn til de forventede virkningene av de energieffektivitets- og energiøkonomiserings tiltakene som vil bli innført i perioden. Under overskriften «referansesituasjon» skal det beskrives en situasjon der det tas hensyn til bare de energieffektivitets- og energiøkonomiserings tiltakene som vedtas før 2009. Under overskriften «situasjon med utvidet energieffektivitet» skal det beskrives en situasjon der det tas hensyn til alle tiltak som vedtas etter 2009. Utarbeidningen av de andre delene av den nasjonale handlingsplanen for fornybar energi skal ta utgangspunkt i denne situasjonen med utvidet energieffektivitet.

Begrepet «forbruk til oppvarming og kjøling» skal forstås som avledet produsert varme (solgt varme) pluss sluttforbruket av alle andre energiprodukter, unntatt elektrisitet i sluttbrukersektorer som industri, husholdninger, tjenester, jordbruk, skogbruk og fiskeri. Begrepet oppvarming og kjøling omfatter derfor også sluttforbruk av energi til bearbeiding. Elektrisitet kan også brukes til oppvarming og kjøling for sluttforbruk, men denne elektriske kraften er tatt med i målet for elektrisitet, hvilket er grunnen til at den er utelatt her.

For å kontrollere om målet og det midlertidige forløpet for 2020 er oppfylt, skal mengden energi brukt i luftfartssektoren i henhold til artikkel 5 nr. 6 i direktiv 2009/28/EF anses å utgjøre høyst 6,18 % av medlemsstatenes brutto sluttforbruk av energi (4,12 % for Kypros og Malta). Eventuelle hensiktsmessige justeringer kan gjøres i tabellen. I ruten er det vist hvordan dette skal beregnes.

(1) EUT L 304 av 14.11.2008, s. 1

RUTE — Beregning av ordningen med en øvre grense for luftfartssektoren i direktivet om fornybar energi

Anta at luftfartssektoren i land A har en andel (Aviation Energy Consumption, AEC) av landets samlede brutto sluttforbruk av energi (Gross Final Energy Consumption, GFEC) som er X:

$$X = \text{AEC}/\text{GFEC}$$

Anta at $X > 6,18 \%$

I dette tilfellet innebærer den øvre grensen at følgende beregning brukes for å vurdere om det er samsvar:

$$\text{GFEC}_{\text{justert}} = \text{GFEC} - \text{AEC} + \text{AEC}_{\text{justert}}$$

$$\text{der } \text{AEC}_{\text{justert}} = 0,0618 * \text{GFEC}$$

Det vil si:

$$\text{GFEC}_{\text{justert}} = \text{GFEC} - \text{AEC} + 0,0618 * \text{GFEC} =$$

$$= \text{GFEC} - X * \text{GFEC} + 0,0618 * \text{GFEC} =$$

$$= \text{GFEC} * (1,0618 - X)$$

«Justeringen» som en prosentsats av det virkelige brutto sluttforbruket av energi (GFEC), og som en funksjon av X, er derfor

$$\text{Justering} = (\text{GFEC} - \text{GFEC}_{\text{justert}})/\text{GFEC} =$$

$$= X - 0,0618$$

NB: For Kypros og Malta bør 4,12 % og 0,0412 brukes i stedet for 6,18 % og 0,0618.

Tabell 1

Forventet brutto sluttforbruk av energi i [medlemsstat] til oppvarming og kjøling, elektrisitet og transport fram til 2020, idet det tas hensyn til virkningene av energieffektivitets- og energioptimeringsiltak⁽²⁾ 2010-2020 (ktoe)

	2005		2010		2011		2012		2013		2014	
	Basisår	Referanse-situasjon	Utvidet energieffektivitet	Referanse-situasjon	Utvidet energieffektivitet	Referanse-situasjon	Utvidet energieffektivitet	Referanse-situasjon	Utvidet energieffektivitet	Referanse-situasjon	Utvidet energieffektivitet	
1. Oppvarming og kjøling ⁽¹⁾												
2. Elektrisitet ⁽²⁾												
3. Transport i henhold til artikkel 3 nr. 4 bokstav a) ⁽²⁾												
4. Brutto sluttforbruk av energi ⁽⁴⁾												
<i>Følgende beregning er nødvendig bare dersom sluttforbruket av energi for luftfart forventes å bli høyere enn 6,18 % (4,12 % for Malta og Kypros):</i>												
Sluttforbruk i luftfartssektoren												
Reduksjon som følge av den øvre grensen for luftfartssektoren ⁽²⁾ , jf. artikkel 5 nr. 6												
Samlet forbruk etter at det er trukket fra for den øvre grensen for luftfartssektoren												

⁽²⁾ Disse beregningene av energieffektivitet og energioptimering skal være forenlige med andre beregninger av denne typen som medlemsstatene melder til Kommissjonen, særlig i handlingsplaner i henhold til direktivet om energiforbruk og direktivet om bygningers energiytelse. Dersom forskjellige enheter benyttes i disse handlingsplanene, skal den anvendte omregningsfaktoren angis.

	2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	Referanse-situasjon	Utvidet energieffektivitet	Referanse-situasjon	Utvidet energieffektivitet	Referanse-situasjon	Utvidet energieffektivitet	Referanse-situasjon	Utvidet energieffektivitet	Referanse-situasjon	Utvidet energieffektivitet	Referanse-situasjon	Utvidet energieffektivitet
1. Oppvarming og kjøling ⁽¹⁾												
2. Elektrisitet ⁽²⁾												
3. Transport i henhold til artikkel 3 nr. 4 bokstav a) ⁽³⁾												
4. Brutto sluttforbruk av energi ⁽⁴⁾												

Følgende beregning er nødvendig bare dersom sluttforbruket av energi for luftfartssektoren forventes å bli høyere enn 6,18 % (4,12 % for Malta og Kypros):

	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Sluttforbruk for luftfartssektoren						
Reduksjon som følge av den øvre grensen for luftfartssektoren ⁽⁵⁾ , jf. artikkel 5 nr. 6						
Samlet forbruk etter at det trukket fra for den øvre grensen for luftfartssektoren						

⁽¹⁾ Sluttforbruket av energi av alle energiprodukter, elektrisitet unntatt for andre formål enn transport, pluss eget forbruk av varme i kraftvarmeanlegg (punkt «2. Eget forbruk ved anlegget» og «1. Overførings- og distribusjonstap» i forordning (EF) nr. 1099/2008 (s. 23-24).

⁽²⁾ Bruttoforbruket av elektrisitet er nasjonal bruttoproduksjon av elektrisitet, herunder egenproduksjon, pluss import, minus eksport.

⁽³⁾ Energi forbruket i transportsektoren som definert i artikkel 3 nr. 4 bokstav a) i direktiv 2009/28/EF. Forflytbar elektrisitet i veitransportsektoren for dette tallet skal multipliseres med en faktor på 2,5, som angitt i artikkel 3 nr. 4 bokstav c) i direktiv 2009/28/EF.

⁽⁴⁾ Som fastsatt i artikkel 2 bokstav f) i direktiv 2009/28/EF. Dette omfatter sluttforbruk av energi pluss nettap og eget forbruk av varme og elektrisitet i kraftvarmeanlegg (NB: Omfatter ikke forbruk av elektrisitet til vannkraft produsert i pumpekraftverk eller til omdanning i elektriske kjeler eller varmepumper i fjernvarmeanlegg).

⁽⁵⁾ I henhold til artikkel 5 nr. 6 skal luftfartssektorens forbruk anses å utgjøre høyst 6,18 % (gjennomsnitt i Fellesskapet), for Kypros og Malta høyst 4,12 % av brutto sluttforbruk av energi.

3. MÅL OG FORLØP FOR FORNYBAR ENERGI

3.1. Nasjonalt overordnet mål

Tabell 2

Nasjonalt overordnet mål for andelen energi fra fornybare energikilder i brutto sluttforbruk av energi i 2005 og 2020 (tallene overføres fra vedlegg I del A i direktiv 2009/28/EF)

A. Andel energi fra fornybare energikilder av brutto sluttforbruk av energi i 2005 (S ₂₀₀₅) (%)	
B. Mål for andel energi fra fornybare energikilder i brutto sluttforbruk av energi i 2020	
C. Samlet forventet justert energiforbruk i 2020 (fra tabell 1 siste celle) (ktoe)	
D. Forventet mengde energi fra fornybare energikilder som tilsvarer målet for 2020 (beregnet som B x C) (ktoe)	

Medlemsstatene kan velge å anvende de fleksible tiltakene i artikkel 6, 7, 8 og 11 i direktiv 2009/28/EF til å la noe av sitt eget forbruk av fornybar energi avregnes mot en eller flere av de andre medlemsstatenes mål — eller å la energi fra fornybare energikilder forbrukt i en eller flere andre medlemsstater avregnes mot sine egne mål. I tillegg kan de benytte seg av fysisk import av elektrisitet fra fornybare energikilder produsert i tredjestater i samsvar med bestemmelsene i artikkel 9 og 10 i direktiv 2009/28/EF.

Eventuelle vurderinger av eget lands potensial for fornybar energi kan vedlegges.

Eventuelle mål for fornybar energi på regionalt plan eller i storbyer, eller i viktige energiforbrukende sektorer som bidrar til at det nasjonale målet for fornybar energi oppfylles, kan også gis i vedlegget.

3.2. Sektorvise mål og forløp

I henhold til artikkel 4 nr. 1 i direktiv 2009/28/EF kreves det at medlemsstatene fastsetter sine mål for andelen energi fra fornybare energikilder i 2020 på følgende områder:

- Oppvarming og kjøling
- Elektrisitet
- Transport

Summen av de tre sektorvise målene, uttrykt som forventede mengder (ktoe), herunder planlagt bruk av fleksible tiltak, skal minst være så høy som den forventede mengden energi fra fornybare energikilder som tilsvarer medlemsstatenes mål for 2020 (som opplyst i siste celle i tabell 2).

Transportsektorens mål skal i tillegg være i samsvar med kravene i artikkel 3 nr. 4 i direktiv 2009/28/EF om at andelen fornybar energi i transportsektoren skal være 10 %. Det må imidlertid bemerkes at den beregningen som foretas for å kontrollere om målet i artikkel 3 nr. 4 er oppfylt, avviker fra beregningen av transportsektorens bidrag til medlemsstatens nasjonale overordnede mål for fornybar energi.

Følgende gjelder for transportsektorens mål og ikke for det overordnede målet:

- Blant petroleumsproduktene teller bare bensin og diesel med når **nevneren** skal beregnes. Det betyr at parafin/jetdrivstoff brukt i luftfartssektoren og fyringsolje brukt i skipsfartøy ikke teller med (selv om diesel til visse tog og visse fartøyer for fart på innlands vannveier teller med).
- Biodrivstoff fra avfall og rester, cellulosemateriale som ikke er næringsmiddel, og ligninholdig cellulosemateriale teller dobbelt når **telleren** skal beregnes.
- Elektrisitet fra fornybare kilder brukt i veigående kjøretøyer teller 2,5 gang når **telleren og nevneren** skal beregnes.

I henhold til artikkel 3 nr. 4 bokstav c) i direktiv 2009/28/EF kan medlemsstatene, når de skal beregne bidraget fra elektrisitet som produseres på grunnlag av fornybare energikilder og forbrukes i elektriske kjøretøyer, velge å bruke enten den gjennomsnittlige andelen elektrisitet fra fornybare energikilder i Fellesskapet eller andelen elektrisitet fra fornybare energikilder i sitt eget land, i henhold til målinger foretatt to år før det aktuelle året. For å beregne den gjennomsnittlige andelen elektrisitet fra fornybare energikilder i Fellesskapet, kan medlemsstatene benytte de framtidssituasjonene som er utarbeidet av/for Kommisjonen⁽³⁾.

I tillegg til å fastsette sektorvise mål for 2020 må medlemsstatene også beskrive forventet forløp for økningen av fornybar energi i hver sektor mellom 2010 og 2020. De sektorvise målene for fornybar energi som er brukt til elektrisitet, oppvarming og kjøling, samt de sektorvise forløpene, er beregninger.

I tabell 3 kreves det at medlemsstatene gir de opplysningene som er nevnt ovenfor.

Når medlemsstatene fyller ut denne tabellen, kan de benytte seg av de mer detaljerte opplysningene om forventet forbruk av fornybar energi som er nødvendige for å fylle ut tabell 9. Beregningstabell 4a og 4b vil være til hjelp ved utarbeiding av tabell 3.

I henhold til direktivet skal medlemsstatene innen 31. desember 2009 offentliggjøre og sende Kommisjonen sin prognose for bruk av de fleksible tiltakene. Medlemsstatene kan benytte denne prognosen til å fylle ut de relevante delene av tabell 4a. Medlemsstatene er imidlertid ikke nødt til å bruke de samme tallene i sine handlingsplaner som dem de oppga i sine prognosedokumenter. De kan særlig justere tallene på bakgrunn av opplysningene i andre medlemsstaters prognosedokumenter.

⁽³⁾ For eksempel situasjonene dokumentert i tillegg 4, s. 287, i «Appendixes to Model-based Analysis of the 2008 EU Policy Package on Climate Change and Renewables»: http://ec.europa.eu/environment/climat/pdf/climat_action/analysis_appendix.pdf. I denne situasjonen vil den gjennomsnittlige andelen elektrisitet som produseres på grunnlag av fornybare energikilder (brutto) i EU-27, være henholdsvis 19,4 %, 24,6 % og 4 % i årene 2010, 2015 og 2020.

Tabell 3
**Nasjonalt mål og beregnet forløp for 2020 for energi fra fornybare energikilder i elektrisitets-, oppvarmings-,
kjølings- og transportsektoren**

(Beregningstabell 4a og 4b antas å være til hjelp ved utarbeidningen av tabell 3)

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Fornybare energikilder til oppvarming og kjøling ⁽¹⁾												
Fornybare energikilder til elektrisitet ⁽²⁾												
Fornybare energikilder til transport ⁽²⁾												
Overordnet andel fornybare energikilder ⁽⁴⁾												
<i>Herav fra samarbeidsordningen⁽⁵⁾</i>												
<i>Overskudd til samarbeidsordningen⁽⁵⁾</i>												
<p>(1) Andel fornybar energi til oppvarming og kjøling: Brutto sluttforbruk av energi fra fornybare energikilder til oppvarming og kjøling (som fastsatt i artikkel 5 nr. 1 bokstav b) og artikkel 5 nr. 4 i direktiv 2009/28/EF) delt på brutto sluttforbruk av energi til oppvarming og kjøling. Rad (A) fra tabell 4a delt på rad (1) i tabell 1.</p> <p>(2) Andel fornybar energi brukt til elektrisitet: Brutto sluttforbruk av elektrisitet fra fornybare energikilder til elektrisitet (som fastsatt i artikkel 5 nr. 1 bokstav a) og artikkel 5 nr. 3 i direktiv 2009/28/EF) delt på samlet brutto sluttforbruk av elektrisitet. Rad (B) fra tabell 4a delt på rad (2) i tabell 1.</p> <p>(3) Andel fornybar energi i transportsektoren: Sluttforbruk av energi fra fornybare kilder brukt i transportsektoren (jf. artikkel 5 nr. 1 bokstav c) og artikkel 5 nr. 5 i direktiv 2009/28/EF), delt på forbruket i transportsektoren av 1) bensin, 2) diesel, 3) biodrivstoff brukt til vei- og jernbanetransport og 4) elektrisitet brukt til landtransport (som vist i rad 3 i tabell 1). Rad (J) fra tabell 4b delt på rad (3) i tabell 1.</p> <p>(4) Andel fornybar energi i brutto sluttforbruk av energi. Rad (C) fra tabell 4a delt på rad (4) i tabell 1.</p> <p>(5) I prosentpoeng av samlet andel fornybare energikilder.</p>												
Som del B i vedlegg I til direktivet									2017-2018			2020
									$S_{2005} + 45\%$ ($S_{2005} - S_{2005}$)			S_{2020}
									$S_{2005} + 30\%$ ($S_{2005} - S_{2005}$)			
Minste forløp for fornybare energikilder ⁽¹⁾												
Minste forløp for fornybare energikilder (ktoe)												
(1) Som fastsatt i del B i vedlegg I til direktiv 2009/28/EF.												

Tabell 4a

Beregningstabell for hver sektors bidrag av fornybar energi til sluttforbruket av energi

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
A) Forventet brutto sluttforbruk av energi fra fornybare energikilder til oppvarming og kjøling												
B) Forventet brutto sluttforbruk av elektrisitet fra fornybare energikilder												
C) Forventet sluttforbruk av energi fra fornybare energikilder i transportsektoren												
D) Forventet samlet forbruk av energi fra fornybare energikilder (1)												
E) Forventet overføring av energi fra fornybare energikilder til andre medlemsstater												
F) Forventet overføring av energi fra fornybare energikilder fra andre medlemsstater og tredjestater												
G) Forventet forbruk av energi fra fornybare energikilder, justert for målet (D) - (E) + (F)												

(1) I henhold til artikkel 5 nr. 1 i direktiv 2009/28/EF skal gass, elektrisitet og hydrogen fra fornybare energikilder vurderes bare én gang. Dobbelteiling er ikke tillatt.

Tabell 4b
Beregningsstabell for andelen fornybar energi i transportsektoren

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
C) Forventet forbruk av energi fra fornybare energikilder i transportsektoren ⁽¹⁾												
H) Forventet forbruk av elektrisitet fra fornybare energikilder i veittransportsektoren ⁽²⁾												
I) Forventet forbruk av biodrivstoff fra avfall, rester, cellulosemateriale som ikke er næringsmiddel, og ligninholdig cellulosemateriale i transportsektoren ⁽²⁾												
J) Forventet bidrag fra fornybare energikilder til målet for transportsektoren: $(C) + (2,5 - 1) \times (H) + (2 - 1) \times (I)$												

⁽¹⁾ Omfatter alle fornybare energikilder som brukes i transportsektoren, herunder elektrisitet, hydrogen og gass fra fornybare energikilder, unntatt biodrivstoff som ikke oppfyller kriteriene for en bærekraftig utvikling (jf. artikkel 5 nr. 1 siste ledd). Her angis alle faktiske verdier uten bruk av multiplikasjonsfaktorene.

⁽²⁾ Her angis alle faktiske verdier uten bruk av multiplikasjonsfaktorene.

4. TILTAK FOR Å NÅ MÅLENE

4.1. Oversikt over alle typer politikk og tiltak for å fremme bruken av energi fra fornybare ressurser

Tabell 5

Oversikt over alle typer politikk og tiltak

Navn og referanse på tiltaket	Type tiltak(*)	Forventet resultat(**)	Målgruppe og/eller målaktivitet(***)	Eksisterende eller planlagt	Start- og sluttdatoer for tiltaket
1.					
2.					
3.					
...					

(*) Angi om tiltaket (hovedsakelig) er lovgivningsmessig, økonomisk eller mykt (dvs. opplysningskampanje).

(**) Er det forventede resultatet atferdsendring, installert kapasitet (MW eller t/år), eller produsert energi (ktoe)?

(***) Hvem er tiltaket rettet mot: Investorer, sluttbrukere, offentlig forvaltning, planleggere, arkitekter, installatører osv.?
Hvilken virksomhet/sector er tiltaket rettet mot: Produksjon av biodrivstoff, energiutvinning fra husdyrgjødsel osv.?)

4.2. Særlige tiltak for å oppfylle kravene i artikkel 13, 14, 16 og artikkel 17-21 i direktiv 2009/28/EF

4.2.1. Administrative framgangsmåter og arealplanlegging (artikkel 13 nr. 1 i direktiv 2009/28/EF)

Ved å svare på følgende spørsmål anmodes medlemsstatene om å forklare de eksisterende nasjonale, regionale og lokale reglene med hensyn til framgangsmåtene for godkjenning, sertifisering og tillatelser som skal gjelde for anlegg og tilhørende infrastruktur for overførings- og distribusjonsnett for produksjon av elektrisitet, varme eller kjøling fra fornybare energikilder og for prosessen med å foredle biomasse til biodrivstoff eller andre energiprodukter. Dersom det er nødvendig å ta ytterligere skritt for å sikre at framgangsmåtene er forholdsmessige og nødvendige, anmodes medlemsstatene også om å beskrive planlagte revisjoner, forventede resultater og hvilken myndighet som er ansvarlig for å utføre slike revisjoner. Dersom opplysningene er spesifikke for en bestemt teknologi, skal dette angis. Forklar også når regionale/lokale myndigheter innehar en betydelig rolle.

- Liste over eksisterende nasjonal og eventuelt regional lovgivning vedrørende framgangsmåter for godkjenning, sertifisering og tillatelser, samt arealplanlegging som gjelder for anlegg og tilhørende infrastruktur for overførings- og distribusjonsnett:
- Ansvarlig(e) departement(er)/myndighet(er) og deres kompetanse på området:
- Planlagt revisjon med sikte på å treffe hensiktsmessige tiltak, som beskrevet i artikkel 13 nr. 1 i direktiv 2009/28/EF innen: [dato]
- Sammendrag av eksisterende og planlagte tiltak på regionalt/lokalt plan (dersom relevant):
- Er det oppdaget unødvendige hindringer eller uforholdsmessige krav i forbindelse med framgangsmåter for godkjenning, sertifisering og tillatelser for anlegg og tilhørende infrastruktur for overførings- og distribusjonsnett for produksjon av elektrisitet, varme eller kjøling fra fornybare energikilder, og for prosessen med å foredle biomasse til biodrivstoff eller andre energiprodukter? Dersom svaret er ja, hvilke?
- Hvilket administrativt nivå (lokalt, regionalt og nasjonalt) er ansvarlig for arealplanlegging og for å godkjenne, sertifisere og utstede tillatelser til anlegg for fornybar energi? (Gi nærmere opplysninger dersom dette er avhengig av type anlegg.) Dersom ansvaret er fordelt på flere nivåer, hvordan koordineres de ulike nivåene? Hvordan vil koordineringen mellom ulike ansvarlige nivåer forbedres i framtiden?
- Hvordan sikre at søkerne får utfyllende opplysninger om behandlingen av søknader om godkjenning, sertifisering og tillatelser, og om hvordan de kan få bistand? Hvilke opplysninger og hva slags bistand er tilgjengelig for potensielle søkere når de søker om nye anlegg for fornybar energi?
- Hvordan forenkles den horisontale koordineringen mellom ulike forvaltningsorganer som er ansvarlige for de ulike delene av tillatelsen? Hvor mange behandlingstrinn er nødvendig for å få den endelige godkjenningen/lisensen/tillatelsen? Finnes det ett saksbehandlingssted for alle trinnene? Blir det på forhånd gitt noen opplysninger om behandlingstiden av søknader? Hva er gjennomsnittlig behandlingstid av søknader?

- i) Tas det i forbindelse med framgangsmåtene som styrer godkjenninger, hensyn til særtrekkene til hver teknologi for fornybar energi? Dersom svaret er ja, beskriv hvordan. Dersom svaret er nei, planlegges det å ta hensyn til dem i framtiden?
- j) Finnes det særlige framgangsmåter, for eksempel enkel melding, for små desentraliserte enheter (som for eksempel solcellepaneler på bygninger eller biomassekjeler i bygninger)? Dersom svaret er ja, hvilke? Er reglene offentlig tilgjengelig for borgerne? Hvor offentliggjøres de? Planlegges det å innføre forenklede framgangsmåter for melding i framtiden? Dersom svaret er ja, for hvilke typer anlegg/systemer? (Er det mulig å foreta nettomåling?)
- k) Hvor offentliggjøres opplysninger om gebyr for søknader om godkjenninger/lisenser/tillatelser for nye anlegg? Er de knyttet til administrasjonskostnadene ved å utstede slike tillatelser? Er det planer om å endre disse gebyrene?
- l) Finnes det offisielle retningslinjer for lokale og regionale forvaltningsorganer i forbindelse med planlegging, utforming, bygging og rehabilitering av industri- og boligområder for å installere utstyr og systemer ved hjelp av fornybare energikilder til elektrisitet, oppvarming og kjøling, herunder fjernvarme og fjernkjøling? Dersom det ikke finnes slike offisielle retningslinjer, eller dersom de er ufullstendige, på hvilken måte og når vil dette bli rettet opp?
- m) Finnes det særskilt opplæring for saksbehandlere som arbeider med godkjenning, sertifisering og tillatelser for anlegg for fornybar energi?

4.2.2. *Tekniske spesifikasjoner (artikkel 13 nr. 2 i direktiv 2009/28/EF)*

- a) Må teknologier for fornybar energi oppfylle visse kvalitetsstandarder for å kunne omfattes støtteordninger? Dersom svaret er ja, hvilke anlegg og hvilke kvalitetsstandarder? Finnes det nasjonale eller regionale standarder som går ut over de europeiske standardene?

4.2.3. *Bygninger (artikkel 13 nr. 3 i direktiv 2009/28/EF)*

Legg merke til at levering av fornybar elektrisitet fra det nasjonale nettet ikke skal tas med når det vises til økt bruk av fornybare energikilder i bygninger. Det skal her legges vekt på økt lokal forsyning av varme og/eller elektrisitet til enkelbygninger. Direkte levering av varme eller kjøling gjennom fjernvarme eller fjernkjøling i bygninger kan også tas med.

- a) Henvisning til (eventuell) eksisterende nasjonal og regional lovgivning og sammendrag av lokal lovgivning vedrørende økning i andelen energi fra fornybare kilder i byggesektoren:
- b) Ansvarlig(e) departement(er)/myndighet(er):
- c) Revisjon av eventuelle regler, planlagt innen: [dato]
- d) Sammendrag av eksisterende og planlagte tiltak på regionalt/lokalt plan:
- e) Finnes det minstenivåer i byggeforskriftene for bruk av fornybar energi? I hvilke geografiske områder finnes disse kravene og hvordan er de utformet? (Gi et sammendrag.) Oppgi særlig hvilke tiltak som er bygd inn i disse forskriftene for å sikre at andelen fornybar energi som brukes i byggesektoren, vil øke. Hvilke framtidsplaner foreligger med hensyn til disse kravene/tiltakene?
- f) Hvor stor økning av fornybar energi brukt i bygninger planlegges fram til 2020? (Skill om mulig mellom boliger (eneboliger og flerfamiliehus), forretningsbygninger, offentlige bygninger og industribygninger.) (For å svare på dette spørsmålet, kan du bruke tabell 6 nedenfor. Opplysningene kan gis for hvert år eller for utvalgte år. Både oppvarming og kjøling samt forbruk av elektrisitet fra fornybare energikilder bør tas med.)

Tabell 6

Beregnet andel fornybar energi i byggesektoren

(%)

	2005	2010	2015	2020
Boliger				
Forretningsbygninger				
Offentlige bygninger				
Industribygninger				
I alt				

- g) Er det blitt vurdert å innføre minstekrav om bruk av energi fra fornybare energikilder i nye og rehabiliterte bygninger i den nasjonale politikken? Dersom svaret er ja, hvilke nivåer? Dersom svaret er nei, hvordan skal det undersøkes om denne eventuelle politikken er hensiktsmessig fram til 2015?
- h) Beskriv planene for å sikre at offentlige bygninger utgjør et forbilde på nasjonalt, regionalt og lokalt plan ved å bruke anlegg for fornybar energi eller ved å bli nullenergibygninger fra og med 2012? (Ta hensyn til kravene i direktivet om bygningers energiytelse).
- i) Hvordan fremmes energieffektive teknologier for fornybar energi i bygninger? (*Slike tiltak kan gjelde biomassekjeler, varmepumper og anlegg for termisk solenergi som oppfyller miljømerkekravene eller andre standarder utviklet på nasjonalt plan eller fellesskapsplan (jf. tekst i artikkel 13 nr. 6).*)

4.2.4. **Bestemmelser om opplysningskrav (artikkel 14 nr. 1, 2 og 4 i direktiv 2009/28/EF)**

Eksisterende og framtidige opplysnings- og holdningskampanjer og tilhørende programmer, samt planlagte revisjoner og forventede resultater skal beskrives. Medlemsstatene bør også angi hvilken ansvarlig myndighet som vil overvåke og vurdere virkningene av programmene. Dersom regionale/lokale myndigheter innehar en betydelig rolle, skal det også redegjøres for denne.

- a) Henvisning til (eventuell) eksisterende nasjonal og regional lovgivning om opplysningskrav i henhold til artikkel 14 i direktiv 2009/28/EF:
- b) Ansvarlig(e) organ(er) som har ansvaret for å formidle opplysninger på nasjonalt/regionalt/lokalt plan:
- c) Sammendrag av eksisterende og planlagte tiltak på regionalt/lokalt plan (dersom relevant):
- d) Angi hvordan opplysninger om støttetiltak for bruk av energi fra fornybare energikilder til elektrisitet, oppvarming, kjøling og transport gjøres tilgjengelig for alle relevante aktører (forbrukere, entreprenører, installatører, arkitekter og leverandører av relevant utstyr og relevante kjøretøyer). Hvem er ansvarlig for å kontrollere og offentliggjøre disse opplysningene? Finnes det særlige opplysningskilder for de ulike målgruppene, som for eksempel sluttbrukere, entreprenører, eiendomsforvaltere, eiendomsmeglere, installatører, arkitekter, bønder, leverandører av utstyr som bruker energi fra fornybare energikilder, og offentlig forvaltning? Pågår det eller er det planlagt noen opplysningskampanjer eller permanente informasjonssentre?
- e) Hvem er ansvarlig for å offentliggjøre opplysninger om nettofordeler, kostnader og energieffektivitet for utstyr og systemer som bruker fornybare energikilder til oppvarming, kjøling og elektrisitet? (*Leverandøren av utstyret eller systemet, offentlige organer eller andre?*)
- f) Hva slags veiledning og hjelp får planleggere og arkitekter, slik at de på en tilfredsstillende måte kan vurdere den optimale kombinasjonen av fornybare energikilder, av høyeffektive teknologier og av fjernvarme og fjernkjøling når de planlegger, utformer, bygger og rehabiliterer industri- og boligområder? Hvem er ansvarlig for dette?
- g) Beskriv de eksisterende og planlagte opplysningsprogrammene, programmer for holdningsskapende tiltak og opplæringsprogrammene for å informere borgerne om fordelene og de praktiske sidene ved å utvikle og bruke energi fra fornybare kilder. Hvilken rolle spiller regionale og lokale aktører i utformingen og forvaltningen av disse programmene?

4.2.5. **Sertifisering av installatører (artikkel 14 nr. 3 i direktiv 2009/28/EF)**

- a) Henvisning til (eventuell) eksisterende nasjonal og/eller regional lovgivning om sertifisering eller tilsvarende kvalifikasjonsordninger for installatører i henhold til artikkel 14 nr. 3 i direktiv 2009/28/EF:
- b) Det eller de ansvarlige organene som har ansvaret for å utforme og godkjenne sertifiserings-/kvalifikasjonsordninger fram til 2012 for installatører av små biomassekjeler og -ovner, solcelleanlegg og anlegg for termisk solenergi, anlegg for utnyttning av grunnvarme og varmepumper:
- c) Er slike sertifiserings-/kvalifikasjonsordninger allerede på plass? Dersom svaret er ja, gi en beskrivelse.
- d) Er opplysninger om disse ordningene offentlig tilgjengelige? Offentliggjøres lister over sertifiserte eller kvalifiserte installatører? Dersom svaret er ja, hvor? Aksepteres andre ordninger som likeverdige med den nasjonale/regionale ordningen?
- e) Sammendrag av eksisterende og planlagte tiltak på regionalt/lokalt plan (dersom relevant).

4.2.6. **Utvikling av infrastruktur for elektrisitetsnettet (artikkel 16 nr. 1 og artikkel 16 nr. 3-6 i direktiv 2009/28/EF)**

I tillegg til nåværende situasjon og allerede eksisterende lovgivning kreves det en beskrivelse av framtidige tiltak, planlagte revisjoner, hvilke organer som er ansvarlige, og hvilke resultater som forventes.

- a) Henvisning til eksisterende nasjonal lovgivning om krav til energinett (artikkel 16):
- b) Hvordan sikre at overførings- og distribusjonsnettene utvikles med sikte på å integrere den mengden fornybar energi som er fastsatt som mål, og samtidig opprettholde en sikker drift av elektrisitetssystemet? Hvordan innarbeides dette kravet i den regelmessige planleggingen til operatører av overførings- og distribusjonsnett?
- c) Hvilken rolle får intelligente nett, IT-verktøy og lagringsanlegg? Hvordan vil disse utvikles?
- d) Er det planer om å øke sammenkoplingen med nabolandene? Dersom svaret er ja, hvilke sammenkoplinger, hvilken kapasitet har de og når skal tiltakene gjennomføres?
- e) Hvordan effektiviseres framgangsmåtene for godkjenning av nettinfrastruktur? Hva er gjeldende status og gjennomsnittstid for å få godkjenning? Hvordan kan situasjonen forbedres? (*Vis til gjeldende status og lovgivning, registrerte flaskehals og planer for å effektivisere framgangsmåten og angi en tidsramme for gjennomføringen og forventede resultater.*)
- f) Hvordan sikres koordineringen mellom godkjenning av nettinfrastruktur og andre administrative framgangsmåter for planlegging?
- g) Finnes det prioriterte tilgangsrettigheter eller reservert tilgangskapasitet for nye anlegg som produserer elektrisitet fra fornybare energikilder?
- h) Finnes det noen anlegg for fornybar energi som er klare til å tas i bruk, men som ikke har tilgang på grunn av begrenset nettkapasitet? Dersom svaret er ja, hvilke tiltak iverksettes for å løse problemet og når forventes problemet å være løst?
- i) Er det operatørene av overførings- og distribusjonsnettet som utarbeider og offentliggjør reglene for deling og belastning av kostnadene for tekniske tilpasninger i nettet? Dersom svaret er ja, hvor? Hvordan sikres det at disse reglene er basert på objektive og oversiktlige kriterier som ikke innebærer forskjellsbehandling? Finnes det særlige regler for produsenter lokalisert i randområder og regioner med lav befolkningstetthet? (*Reglene for belastning av kostnader angir hvilken del av kostnadene som dekkes av produsenten som ønsker tilkøpling, og hvilken del som dekkes av operatøren av overførings- eller distribusjonsnettet. Reglene for deling av kostnader angir hvordan de nødvendige kostnadene skal fordeles mellom produsenter som kople seg til senere, og som drar fordel av de samme forsterkningene eller nye linjer.*)
- j) Beskriv hvordan kostnadene for tilkøpling og teknisk tilpasning fordeles på produsentene og/eller operatørene av overførings- og/eller distribusjonsnettet. Hvordan klarer operatørene av overførings- og distribusjonsnettet å dekke disse investeringskostnadene? Er det planlagt noen endring av disse reglene for kostnadsbelastning i framtiden? Hvilke endringer ser man for seg, og hvilke resultater forventes? (*Det finnes flere muligheter for fordeling av tilkoplingskostnadene. Medlemsstatene vil trolig velge en av disse mulighetene eller en kombinasjon av dem. Den første muligheten er at den som har utviklet anlegget som produserer elektrisitet fra fornybare energikilder, belastes for flere av kostnadene knyttet til nettinfrastrukturen (nettilkøpling, nettførsterkning og -utvidelse). Den andre muligheten er at den som har utviklet anlegget, bare bærer tilkoplingskostnaden og ikke kostnadene for forsterkning og utvidelse av nettet (som er innarbeidet i nettavgiftene og betales av kundene). En annen variant er at alle tilkoplingskostnadene dekkes gjennom nettavgiftene.*)
- k) Finnes det regler for hvordan kostnadene skal fordeles mellom de produsentene som kople seg til tidlig, og de som kople seg til senere? Dersom svaret er nei, hvordan tas det hensyn til fordelene for de produsentene som kople seg til senere?
- l) Hvordan skal det sikres at operatørene av overførings- og distribusjonsnettet gir nye produsenter som ønsker å bli tilkoplede, nødvendige opplysninger om kostnader, en nøyaktig tidsplan for behandling av søknadene deres og en foreløpig tidsplan for når de vil bli tilkoplede nettet?

4.2.7. **Drift av elektrisitetsnettet (artikkel 16 nr. 2, 7 og 8 i direktiv 2009/28/EF)**

- a) Hvordan garanterer operatørene av overførings- og distribusjonsnett overføringen og distribusjonen av elektrisitet produsert fra fornybare energikilder? Er prioritet og garantert tilgang sikret?
- b) Hvordan sikres det at operatører av overføringsnett ved lastfordeling mellom anlegg som produserer elektrisitet, prioriterer de som bruker fornybare energikilder?

- c) Hvilke nett- og markedsrelaterte driftsmessige tiltak treffes for å sikre at reduksjonen av elektrisitet fra fornybare energikilder blir så liten som mulig? Hvilke tiltak planlegges og når forventes de å være gjennomført? *(En markeds- og nettutforming som gjør det mulig å integrere variable ressurser; kan for eksempel omfatte tiltak som mer tidsnær handel (endring av prognostisering fra én dag i forveien til flere ganger om dagen og omprogrammering av anleggene), samling av markedsområder, sikring av tilstrekkelig sammenkoplingskapasitet og handel over landegrensene, forbedring av samarbeidet mellom nærliggende anleggsoperatører, bruk av bedre kommunikasjons- og kontrollverktøy, styring av etterspørselen og aktiv markedsdeltaking fra etterspørselssiden (ved hjelp av toveis kommunikasjonsystemer — smarte målinger), økt distribuert produksjon og innenlandsk lagring (for eksempel elektriske kjøretøyer) med aktiv styring av distribusjonsnettene (intelligente nett).)*
- d) Er energireguleringsmyndigheten informert om disse tiltakene? Kan energireguleringsmyndigheten overvåke og håndheve gjennomføringen av disse tiltakene?
- e) Er anlegg som produserer elektrisitet fra fornybare energikilder, integrert på elektrisitetsmarkedet? På hvilken måte? Hvilke plikter har de med hensyn til deltaking på elektrisitetsmarkedet?
- f) Hva er reglene for å kreve inn overførings- og distribusjonsavgifter fra produsenter av elektrisitet fra fornybare energikilder?

4.2.8. **Integrering av biogass i naturgassnettet (artikkel 16 nr. 7, 9 og 10 i direktiv 2009/28/EF)**

- a) Hvordan sikre at overførings- og distribusjonsavgifter ikke medfører forskjellsbehandling av gass fra fornybare energikilder?
- b) Er det gjort en vurdering av behovet for å utvide gassnettinfrastrukturen for å forenkle integreringen av gass fra fornybare energikilder? Hva var resultatet? Dersom svaret er nei, vil det bli gjort en slik vurdering?
- c) Offentliggjøres tekniske forskrifter om nettilkopling og tilkoplingsavgifter for biogass? Hvor offentliggjøres disse forskriftene?

4.2.9. **Utvikling av infrastruktur for fjernvarme og fjernkjøling (artikkel 16 nr. 11 i direktiv 2009/28/EF)**

- a) Gi en vurdering av behovet for ny infrastruktur for fjernvarme og fjernkjøling fra fornybare energikilder som bidrar til å nå målet for 2020. Finnes det som følge av denne vurderingen planer om å fremme slik infrastruktur i framtiden? Hvilke bidrag forventes fra store anlegg for biomasse, solenergi og geotermisk energi i anleggene for fjernvarme og fjernkjøling?

4.2.10. **Biodrivstoff og annen flytende biobrensel — kriterier for en bærekraftig utvikling og kontroll av om de oppfyller kriteriene (artikkel 17-21 i direktiv 2009/28/EF)**

I denne delen av den nasjonale handlingsplanen skal medlemsstatene beskrive sin framtidige strategi for å oppfylle kriteriene for en bærekraftig utvikling for biodrivstoff og flytende biobrensel og ordninger for kontroll av om de oppfyller kriteriene.

- a) Hvordan vil kriteriene for en bærekraftig utvikling for biodrivstoff og flytende biobrensel bli gjennomført på nasjonalt plan? *(Er det planer om en lovgivning for gjennomføringen? Hvordan vil den institusjonelle organiseringen bli?)*
- b) Hvordan vil det sikres at biodrivstoff og flytende biobrensel som tas med i det nasjonale målet for energi fra fornybare energikilder og i de nasjonale forpliktelsene for fornybar energi, og/eller som gir grunnlag for økonomisk støtte, oppfyller kriteriene for en bærekraftig utvikling fastsatt i artikkel 17 nr. 2-5 i direktiv 2009/28/EF? *(Vil en nasjonal institusjon eller et nasjonalt organ ha ansvaret for å overvåke/kontrollere at kriteriene blir oppfylt?)*
- c) Dersom en nasjonal institusjon eller et nasjonalt organ skal overvåke at kriteriene er oppfylt, finnes det allerede en slik nasjonal institusjon eller et slikt nasjonalt organ? Dersom svaret er ja, gi nærmere opplysninger. Dersom svaret er nei, når vil en slik institusjon/et slikt organ bli opprettet?
- d) Beskriv eksisterende nasjonal lovgivning om arealinndeling og nasjonal matrikkel for å kontrollere om kravene i artikkel 17 nr. 3-5 i direktiv 2009/28/EF er oppfylt. Hvordan kan markedsdeltakerne få tilgang til disse opplysningene? *(Beskriv eksisterende regler og hvordan det skilles mellom ulike arealer; som for eksempel arealer med biologisk mangfold, vernede arealer osv. og gi opplysninger om vedkommende nasjonale myndighet som skal overvåke denne matrikkelen og endringer i arealstatus.)*
- e) Når det gjelder vernede arealer, beskriv hvilken nasjonal, europeisk eller internasjonal verneordning de klassifiseres under.

- f) Hvordan endres arealstatusen? Hvem overvåker og rapporterer på nasjonalt plan om endringer i arealstatus? Hvor ofte ajourføres arealinndelingsregisteret (månedlig, årlig, hvert annet år osv.)?
- g) Hvordan sikres det at kravene i artikkel 17 nr. 6 i direktiv 2009/28/EF om god miljøvennlig landbrukspraksis og andre miljøbetingede krav overholdes og kontrolleres på nasjonalt plan?
- h) Foreligger det planer om å bidra til å etablere en eller flere frivillige «sertifiseringsordninger» for en bærekraftig utvikling av biodrivstoff og flytende biobrensel, som beskrevet i artikkel 18 nr. 4 annet ledd i direktiv 2009/28/EF? Dersom svaret er ja, hvordan?

4.3. **Støtteordninger anvendt av medlemsstaten eller en gruppe medlemsstater for å fremme bruken av energi fra fornybare kilder i elektrisitetssektoren**

Støtteordningene kan være lovgivningsmessige og inneholde bestemmelser om mål og/eller andre forpliktelser. De kan tilby økonomisk støtte, enten til investeringer eller til drift av anlegget. Det finnes også myke tiltak som opplysnings-, utdannings- og holdningskampanjer. Ettersom myke tiltak er beskrevet ovenfor, bør det i denne vurderingen legges vekt på lovgivningsmessige og økonomiske tiltak.

Beskriv eksisterende ordninger med lovhenvvisninger, opplysninger om ordningen, varighet (med angivelse av start- og sluttdatoer) og tidligere virkninger, og opplys om det er planlagt eventuelle reformer eller framtidige ordninger, og eventuelt når de skal gjennomføres. Hvilke resultater forventes?

Regler

Reglene kan inneholde mål og forpliktelser. Dersom det foreligger en slik forpliktelse, gi nærmere opplysninger om den:

- a) Hva er det rettslige grunnlaget for forpliktelsen/målet?
- b) Finnes det eventuelle teknologispesifikke mål?
- c) Hva er de konkrete forpliktelsene/målene per år (per teknologi)?
- d) Hvem skal oppfylle forpliktelsen?
- e) Hva er konsekvensen av manglende oppfyllelse?
- f) Finnes det en ordning for å kontrollere at forpliktelsen oppfylles?
- g) Er det mulig å endre forpliktelsene/målene?

Økonomisk støtte

Økonomisk støtte kan klassifiseres i ulike kategorier. Eksempler er investeringsstøtte, kapitaltilskudd, lavrentelån, skattefritak eller skattereduksjon, tilbakebetaling av skatt, anbudsordninger, støtteordninger for forpliktelser til bruk av fornybar energi med eller uten grønne sertifikater (omsettelige grønne sertifikater), avregningsstøtter, avregningspremier og frivillige ordninger.

Gi en detaljert beskrivelse av alle ordninger som brukes ved å svare på følgende spørsmål:

- a) Hva er navnet på ordningen? Gi en kort beskrivelse av den.
- b) Er ordningen frivillig eller obligatorisk?
- c) Hvem forvalter ordningen? (*Gjennomføringsorgan, tilsynsmyndighet*)
- d) Hvilke tiltak treffes for å sikre nødvendig budsjettering/finansiering for å nå målet?
- e) Hvordan håndteres spørsmålet om sikkerhet og pålitelighet på lang sikt i ordningen?
- f) Revideres ordningen regelmessig? Hva slags tilbakemeldings- eller justeringsmekanismer finnes? Hva er gjort for å utnytte ordningen best mulig?

- g) Varierer støtten avhengig av teknologi?
- h) Hva er de forventede virkningene med hensyn til energiproduksjon?
- i) Avhenger støtten av at energieffektivitetskriteriene er oppfylt?
- j) Er det et eksisterende tiltak? Hvilken nasjonal lovgivning er tiltaket hjemlet i?
- k) Er dette en planlagt ordning? Når trer den i kraft?
- l) Hvilke start- og sluttdatoer (varighet) er satt for hele ordningen?
- m) Er det størrelsesbegrensninger (oppad eller nedad) for de ordningene som kan få støtte?
- n) Er det mulig at samme prosjekt kan få støtte fra flere enn ett støttetiltak? Hvilke tiltak kan kumuleres?
- o) Finnes det regionale/lokale ordninger? Dersom svaret er ja, gi nærmere opplysninger ved å bruke samme kriterier.

Særlige spørsmål om investeringsstøtte:

- a) Hva slags støtte tilbyr ordningen? (Subsidier, kapitaltilskudd, lavrentelån, skattefritak eller skattereduksjon og skatterefusjon.)
- b) Hvem kan nyte godt av denne ordningen? Er den innrettet mot en eller flere bestemte teknologier?
- c) Mottas og innvilges søknader løpende eller periodisk? Dersom de mottas og innvilges periodisk, beskriv hvor ofte og på hvilke vilkår.

Særlige spørsmål om omsettelige sertifikater:

- a) Er det krav om at elektrisitet produsert fra fornybare energikilder skal utgjøre en bestemt andel av den samlede forsyningen?
- b) Hvem skal oppfylle kravet?
- c) Skilles det mellom teknologier?
- d) Hvilke teknologier omfattes av ordningen?
- e) Er internasjonal handel med sertifikater tillatt? Hva er vilkårene?
- f) Er det en nedre prisgrense?
- g) Er det fastsatt sanksjoner for manglende oppfyllelse?
- h) Hva er gjennomsnittsprisen for sertifikater? Offentliggjøres den? Hvor?
- i) Hvilken ordning gjelder for handel med sertifikater?
- j) Hvor lenge kan et anlegg delta i ordningen?

Særlige spørsmål om faste avregningstariffer:

- a) Hva er vilkårene for å få en fast tariff?
- b) Er det fastsatt en øvre grense for samlet mengde elektrisitet som produseres per år, eller for installert kapasitet, som kan dra nytte av denne tariffen?

- c) Er det snakk om en teknologispesifikk ordning? Hvilke tariffer gjelder for hver teknologi?
- d) Finnes det andre kriterier for å differensiere tariffene?
- e) I hvor lang tid garanteres den faste tariffen?
- f) Åpner ordningen for muligheten til å justere tariffen?

Særlige spørsmål om avregningspremier:

- a) Hva er vilkårene for å få premien?
- b) Er det fastsatt en øvre grense for samlet mengde elektrisitet som produseres per år, eller for installert kapasitet, som kan dra nytte av premien?
- c) Finnes det et alternativ til den faste tariffen?
- d) Er det snakk om en teknologispesifikk ordning? Hvilke premienivåer gjelder for hver teknologi?
- e) Er det fastsatt en nedre og/eller øvre grense for premien? Gi nærmere opplysninger.
- f) I hvor lang tid garanteres størrelsen på premien?
- g) Åpner ordningen for muligheten til å justere tariffen?

Særlige spørsmål om anbud:

- a) Hvor hyppige er anbudene, og hvor store er de?
- b) Hvilke teknologier berøres?
- c) Er tiltaket tilpasset utviklingen av nettet?

4.4. **Støtteordninger anvendt av medlemsstaten eller en gruppe medlemsstater for å fremme bruken av energi fra fornybare kilder i oppvarmings- og kjølingssektoren**

Benytt framgangsmåten i nr. 4.3 og anvend spørsmålene på de støttetiltakene som finnes for bruk av fornybar energi i oppvarmings- og kjølingssektoren. Svar på følgende tilleggsspørsmål:

- a) Hvordan tilpasses støtteordningene for elektrisitet fra fornybare energikilder for å oppmuntre til bruk av kraftvarme fra fornybare energikilder?
- b) Hvilke støtteordninger er etablert for å oppmuntre til bruk av fjernvarme og fjernkjøling ved bruk av fornybare energikilder?
- c) Hvilke støtteordninger er etablert for å oppmuntre til bruk av oppvarming og kjøling fra små anlegg ved bruk av fornybare energikilder?
- d) Hvilke støtteordninger er etablert for å oppmuntre til bruk av oppvarming og kjøling fra fornybare energikilder til industriell bruk?

4.5. **Støtteordninger anvendt av medlemsstaten eller en gruppe medlemsstater for å fremme bruken av energi fra fornybare kilder i transportsektoren**

Benytt framgangsmåten i nr. 4.3 og anvend spørsmålene på de støttetiltakene som finnes for bruk av fornybar energi i transportsektoren. Skill mellom transportsystemer (som for eksempel veitransport, ikke-veigående landtransport). Svar på følgende tilleggsspørsmål:

- a) Hva er de konkrete forpliktelsene/målene per år (per drivstoff eller teknologi)?
- b) Avhenger støtten av hvilke drivstofftyper eller teknologier som anvendes? Gis det særlig støtte til biodrivstoff som oppfyller kriteriene i artikkel 21 nr. 2 i direktivet?

4.6. Særlige tiltak for å fremme bruken av energi fra biomasse

Biomasse spiller en viktig rolle som primærenergikilde i alle tre sektorer: Oppvarming og kjøling, elektrisitet og transport. En nasjonal strategi for biomasse er avgjørende for å planlegge rollene til og samspillet mellom sluttbrukerne av energi og samspillet med andre ikke-energirelaterte sektorer. Medlemsstatene skal derfor vurdere sitt innenlandske potensial og om det er behov for økt anvendelse av innenlandske og importerte biomasseressurser. Virkningen på og samspillet med andre ikke-energirelaterte sektorer (som for eksempel næringsmiddel- og forvareindustrien, papir- og papirmasseindustrien, byggesektoren, møbelindustrien osv.) bør analyseres.

4.6.1. Forsyning av biomasse: Både innenlandsk potensial og import

Under dette punktet bør medlemsstatene vurdere forsyningen av innenlandsk tilgjengelig biomasse og behovet for import.

Det bør skilles mellom biomasse A) fra skogbruk — 1) direkte og (2) indirekte forsyning, B) fra jordbruk og fiskeri — 1) anskaffet direkte og 2) biprodukter/bearbeidede vekster, og C) fra avfall — 1) biologisk nedbrytbare deler av fast kommunalt avfall, 2) biologisk nedbrytbare deler av fast industriavfall og 3) slam fra renseanlegg. Opplysninger kreves for de ovennevnte første underkategoriene, mens det er frivillig om man vil gi mer detaljerte opplysninger. De summerte tallene skal imidlertid gjenspeile følgende kategorisering, og opplysningene skal angis i tabell 7. Betydningen av import (fra land i og utenfor EU) og eksport (om mulig fra land i og utenfor EU) skal framkomme.

Trespon, briketter og pelleter kan enten være direkte eller indirekte forsyninger fra skogbruk. Dersom opplysninger om pelleter er tatt med i tabellen, bør det spesifiseres om forsyningen av råstoffet er direkte eller indirekte.

Når det gjelder biogass og biodrivstoff, er det mengden ubearbeidede råstoffer som skal angis i tabell 7, ikke mengden bearbeidede råstoffer. For import og eksport er mengden biomasseråstoffer til biodrivstoff naturligvis vanskeligere å fastslå, og det kan derfor være nødvendig å bruke skjønn. Dersom opplysningene om import gis på grunnlag av importert biodrivstoff, skal dette angis i tabellen.

Tabell 7

Forsyning av biomasse i 2006

Opprinnelses-sektor		Menge innenlandske ressurser ⁽¹⁾	Importert		Eksporert	Netto-mengde	Produksjon av primærenergi (ktoe)
			I EU	Utenfor EU	I og utenfor EU		
A) Biomasse fra skogbruk ⁽²⁾	<i>Herav:</i>						
	1) Direkte forsyning av trebiomasse fra skoger og andre skogbevokste arealer for produksjon av energi						
	<i>Frivillig — Dersom det foreligger tilgjengelige opplysninger, kan mengden råstoffer som tilhører denne kategorien, spesifiseres nærmere:</i> a) Hogst b) Hogstresten (topper, greiner, bark, stubber) c) Rester fra landskapsforvaltning (vedaktig biomasse fra parker, hager, alleer, busker) d) Annet (angis nærmere)						

Opprinnelses- sektor		Menge innen- landske ressurser ⁽¹⁾	Importert		Eksportert	Netto- mengde	Produksjon av primærenergi (ktoe)
			I EU	Uten- for EU	I og utenfor EU		
	2) Indirekte forsyning av trebiomasse for produksjon av energi						
	<i>Frivillig — Dersom det foreligger tilgjengelige opplysninger, kan følgende spesifiseres nærmere:</i> a) Rester fra saging, bearbeiding av tre, møbelproduksjon (bark, sagflis) b) Biprodukter fra papir- og papirmasseindustrien (svartlut, tallolje) c) Bearbeidet trebrensel d) Gjenvunnet tre etter forbruk (gjenvunnet tre til energiproduksjon, treavfall fra husholdninger) e) Annet (angis nærmere)						
B) Biomasse fra jord- bruk og fiskeri	<i>Herav:</i>						
	1) Landbruksvekster og fiskerivarer anvendt direkte til energiproduksjon						
	<i>Frivillig — Dersom det foreligger tilgjengelige opplysninger, kan følgende spesifiseres nærmere:</i> a) Åkervekster (korn, oljeholdige frø, sukkerbete, mais til ensilasje) b) Beplantninger c) Hurtigvoksende trær d) Andre energivekster (gress) e) Alger f) Annet (angis nærmere)						
	2) Biprodukter fra landbruksvirksomhet/ bearbeidede restprodukter og biprodukter fra fiskeri til energiproduksjon						
	<i>Frivillig — Dersom det foreligger tilgjengelige opplysninger, kan følgende spesifiseres nærmere:</i> a) Halm b) Husdyrgjødsel c) Animalsk fett d) Kjøttbeinmel e) Biprodukter i form av kaker (herunder oljefrøkaker og olivenoljekaker til energiproduksjon) f) Fruktbiomasse (herunder skall og kjerner) g) Biprodukter fra fiskeri h) Avklipp fra vinstokker, oliventrær, frukttrær i) Annet (angis nærmere)						

Opprinnelses- sektor		Menge innen- landske ressurser ⁽¹⁾	Importert		Eksportert	Netto- mengde	Produksjon av primærenergi (ktoe)
			I EU	Uten- for EU	I og utenfor EU		
C) Biomasse fra avfall	<i>Herav:</i>						
	1) Biologisk nedbrytbare deler av fast kommunalt avfall, herunder bioavfall (biologisk nedbrytbart avfall fra hager og parker, næringsmiddelavfall og kjøkkenavfall fra husholdninger, restauranter, ferdigmatleverandører og detaljhandler, samt sammenlignbart avfall fra bearbeidingsanlegg for næringsmidler) og gass fra fyllplasser						
	2) Biologisk nedbrytbare deler av industriavfall (herunder papir, kartong og paller)						
	3) Slam fra renseanlegg						

⁽¹⁾ Mengde av ressursen i m³ (om mulig, ellers i hensiktsmessige alternative enheter) for kategori A og dens underkategorier og i tonn for kategori B og C og deres underkategorier.

⁽²⁾ Biomasse fra skogbruk bør også omfatte biomasse fra skogbaserte industrier. I kategorien biomasse fra skogbruk bør bearbejdede faste brensler som for eksempel trespon, pelletter og briketter tas med i de tilhørende underkategoriene for opprinnelse.

Forklar omregningsfaktoren/beregningsmetoden som er brukt ovenfor, for å omgjøre mengden tilgjengelige ressurser til primærenergi.

Angi på hvilket grunnlag den biologisk nedbrytbare delen av henholdsvis fast kommunalt avfall og industriavfall ble beregnet.

Bruk tabell 7a for å anslå bidraget fra biomasse i energiforbruket i 2015 og 2020 (i henhold til kategoriene i tabell 7).

Tabell 7a

Beregnet innenlandsk forsyning av biomasse i 2015 og 2020

Opprinnelsessektor		2015		2020	
		Forventet innen- landsk ressurs- mengde	Produksjon av primær- energi (ktoe)	Forventet innen- landsk ressurs- mengde	Produksjon av primær- energi (ktoe)
A) Biomasse fra skogbruk	1) Direkte forsyning av trebiomasse fra skoger og andre skogbevokste arealer til produksjon av energi				
	2) Indirekte forsyning av trebiomasse til produksjon av energi				
B) Biomasse fra jordbruk og fiskeri	1) Landbruksvekster og fiskerivarer anvendt direkte til energiproduksjon				
	2) Biprodukter fra landbruksvirksomhet/bearbejdede restprodukter og biprodukter fra fiskeri til energiproduksjon				

Opprinnelsessektor		2015		2020	
		Forventet innenlandsk ressursmengde	Produksjon av primær-energi (ktoe)	Forventet innenlandsk ressursmengde	Produksjon av primær-energi (ktoe)
C) Biomasse fra avfall	1) Biologisk nedbrytbare deler av fast kommunalt avfall, herunder bioavfall (biologisk nedbrytbart avfall fra hager og parker, næringsmiddelavfall og kjøkkenavfall fra husholdninger, restauranter, ferdigmatleverandører og detaljhandler, samt sammenlignbart avfall fra bearbeidingsanlegg for næringsmidler) og gass fra fyllplasser				
	2) Biologisk nedbrytbare deler av industriavfall (herunder papir, kartong og paller)				
	3) Slam fra renseanlegg				

Hvilken rolle forventes importert biomasse å spille fram til 2020? Beskriv nærmere de forventede mengdene (ktoe) og angi mulige importland.

I tillegg til opplysningene som er gitt ovenfor, beskriv den nåværende situasjonen for landbruksareal som brukes til særskilt energiproduksjon på følgende måte:

Tabell 8

Nåværende landbruksareal brukt til særskilt produksjon av energivekster i 2006

(ha)

Landbruksareal brukt til særskilt produksjon av energivekster	Flate
1. Areal brukt til hurtigvoksende trær (piletrær, popler)	
2. Areal brukt til andre energivekster som for eksempel gress (røkanarigress, rishirse, Miscanthus), sorghum	

4.6.2. **Tiltak for å øke tilgjengeligheten av biomasse, idet det tas hensyn til andre brukere av biomasse (jordbrukssektoren og skogbaserte sektorer)**

Utnyttelse av nye biomassekilder

- a) Angi hvor mye areal som forringes.
- b) Angi hvor mye ubrukt dyrkbar mark som er tilgjengelig.
- c) Er det planlagt tiltak for å oppmuntre til bruk av ubrukt dyrkbar mark, forringet mark osv. til energiformål?
- d) Er det planlagt å bruke visse primærmaterialer som allerede er tilgjengelige (for eksempel husdyrgjødsel) til energiproduksjon?
- e) Foreligger det en særskilt politikk som fremmer produksjon og bruk av biogass? Hva slags bruk fremmes (lokal bruk, fjernvarme, biogassnett, integrering i naturgassnettet)?

- f) Hvilke tiltak planlegges for å forbedre skogforvaltningsteknikkene for å utvinne mest mulig biomasse fra skogen på en bærekraftig måte? ⁽⁴⁾: Hvordan vil skogforvaltningen bli forbedret for å øke framtidig vekst? Hvilke umiddelbare tiltak er planlagt for å utvinne mest mulig fra eksisterende biomasse?

Virkning på andre sektorer

- a) Hvordan vil virkningen av bruk av biomasse til energiformål på andre sektorer basert på jordbruk og skogbruk overvåkes? Hva er disse virkningene? (Om mulig, gi også opplysninger om kvantitative virkninger.) Er overvåking av disse virkningene planlagt i framtiden?
- b) Hva slags utvikling forventes i andre sektorer basert på jordbruk og skogbruk som kan tenkes å ha en innvirkning på energiforbruket? (Kan det for eksempel tenkes at forbedret effektivitet/produktivitet fører til at mengden tilgjengelige biprodukter til energiformål økes eller reduseres?)

4.7. Planlagt bruk av statistiske overføringer mellom medlemsstater og planlagt deltaking i fellesprosjekter sammen med andre medlemsstater og tredjestater

I dette delkapittelet beskrives den forventede bruken av samarbeidsordninger mellom medlemsstater og mellom medlemsstater og tredjestater. Disse opplysningene bør baseres på opplysningene som ble gitt i prognosedokumentet nevnt i artikkel 4 nr. 3 i direktiv 2009/28/EF.

4.7.1. Aspekter ved framgangsmåten

- a) Beskriv (trinn for trinn) de nasjonale framgangsmåtene som er innført, eller som vil bli innført, for å organisere en statistisk overføring eller et fellesprosjekt (herunder ansvarlige organer og kontaktpunkter).
- b) Beskriv hvordan private organer kan foreslå fellesprosjekter og delta i disse, enten sammen med medlemsstater eller med tredjestater.
- c) Angi kriteriene for å bestemme når statistiske overføringer eller fellesprosjekter skal benyttes.
- d) Hvilken ordning vil være nødvendig for å få andre interesserte medlemsstater med i et fellesprosjekt?
- e) Foreligger det planer om å delta i fellesprosjekter i andre medlemsstater? Hvor mye installert kapasitet/elektrisitet eller produsert varme per år vil det bli gitt støtte til? Hvordan vil slike prosjekter bli støttet?

4.7.2. Beregnet overskuddsproduksjon av energi fra fornybar energi sammenlignet med det veiledende forløpet som kan overføres til andre medlemsstater

Før inn opplysningene i tabell 9.

4.7.3. Beregnet potensial for fellesprosjekter

- a) I hvilke sektorer kan det tilbys utvikling av fornybar energi til fellesprosjekter på eget territorium?
- b) Er teknologien som må utvikles, nærmere beskrevet? For hvor stor installert kapasitet/hvor mye produsert elektrisitet eller varme per år?
- c) Hvordan vil områder for fellesprosjekter bli utpekt? (Kan for eksempel lokale og regionale myndigheter eller forsklagsstillere anbefale steder? Eller er alle prosjekter aktuelle, uavhengig av beliggenhet?)
- d) Er det kjennskap til mulige fellesprosjekter i andre medlemsstater eller i tredjestater? (I hvilken sektor? Hva er kapasiteten? Hvilken støtte er planlagt? For hvilke teknologier?)
- e) Foretrekkes støtte til bestemte teknologier? Dersom svaret er ja, hvilke?

⁽⁴⁾ Anbefalinger finnes i rapporten om økt anvendelse og effektiv bruk av tre og trerester til energiproduksjon, utstedt i juli 2008 av den foreløpige arbeidsgruppen i Den faste komité for skogbruk. Rapporten kan lastes ned fra: http://ec.europa.eu/agriculture/fore/publi/sfc_wgii_final_report_072008_en.pdf

4.7.4. **Beregnet etterspørsel etter fornybar energi som må dekkes på andre måter enn ved innenlandsk produksjon**

Før inn opplysningene i tabell 9.

Tabell 9

Beregnet overskudds- og/eller underskuddsproduksjon av fornybar energi sammenlignet med veiledende forløp, som kan overføres til/fra andre medlemsstater i [medlemsstat]

	(ktoe)										
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Beregnet overskuddsproduksjon i prognosedokument											
Beregnet overskuddsproduksjon i nasjonal handlingsplan for fornybar energi											
Beregnet underskuddsproduksjon i prognosedokument											
Beregnet underskuddsproduksjon i nasjonal handlingsplan for fornybar energi											

5. VURDERINGER

5.1. **Samlet bidrag som forventes fra hver enkelt teknologi for fornybar energi for å kunne oppfylle de bindende målene for 2020, og det veiledende midlertidige forløpet for andelene energi fra fornybare kilder i elektrisitets-, oppvarmings-, kjølings- og transportsektoren**

Bidraget fra hver enkelt teknologi for fornybar energi til forløpet og målene for 2020 i elektrisitets-, oppvarmings-, kjølings- og transportsektoren bør beregnes ved å angi en mulig framtidssituasjon uten nødvendigvis å innføre et nytt teknologimål eller en ny teknologiforpliktelse.

For elektrisitetssektoren bør både forventet (akkumulert) installert kapasitet (uttrykt i MW) og årlig produksjon (GWh) angis per teknologi. For vannkraft bør det skilles mellom anlegg med en installert kapasitet på under 1 MW, mellom 1 og 10 MW og over 10 MW. For solenergi bør det gis separate opplysninger for bidrag fra solceller og fra konsentrert solenergi. Opplysninger om vindkraft bør angis separat for landbaserte og flytende anlegg. For biomasse bør det skilles mellom fast, gassformig og flytende biomasse for elektrisitet.

Ved vurdering av oppvarmings- og kjølingssektoren bør det for både installert kapasitet og produksjon gis anslag for geotermisk energi, solenergi, varmepumper og biomaseteknologier, der sistnevnte kategori deles opp i fast, gassformig og flytende biomasse. Bidraget fra fjernvarmeanlegg som benytter energi fra fornybare energikilder, bør beregnes.

Bidraget fra ulike teknologier til målet om fornybar energi i transportsektoren bør angis for vanlig biodrivstoff (både bioetanol og biodiesel), biodrivstoff fra avfall og rester, biodrivstoff fra cellulosemateriale som ikke er næringsmiddel, eller fra ligninholdig cellulosemateriale, biogass, elektrisitet fra fornybare energikilder og hydrogen fra fornybare energikilder.

Dersom det er gjort beregninger for hvordan bruken av visse teknologier vil utvikle seg i hver region, skal dette angis etter tabellen.

Tabell 10.a

Beregning av samlet bidrag (installert kapasitet, bruttoproduksjon av elektrisitet) som forventes fra hver enkelt teknologi for fornybar energi i [medlemsstat] for å kunne oppfylle de bindende målene for 2020, og det veiledende midlertidige forløpet for andelen energi fra fornybare kilder i elektrisitetssektoren for perioden 2010-2014

	2005		2010		2011		2012		2013		2014	
	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh	MW	GWh
Vannkraft:												
< 1MW												
1MW-10 MW												
> 10MW												
Herav pumpet												
Geotermisk energi												
Solenergi												
solcelleanlegg												
konsentrert solenergi												
Tidevanns-, bølge- og havenergi												
Vindkraft:												
landbasert												
flytende												
Biomasse:												
fast												
biogass												
flytende biobrensler ⁽¹⁾												
I alt												
herav i kraftvarme												

(¹) Bare de biobrensene som oppfyller kriteriene for en bærekraftig utvikling (jf. artikkel 5 nr. 1 siste ledd i direktiv 2009/28/EF), skal vurderes.

Tabell 10.b

Beregning av samlet bidrag (installert kapasitet, bruttoproduksjon av elektrisitet) som forventes fra hver enkelt teknologi for fornybar energi i [medlemsstat] for å kunne oppfylle de bindende målene for 2020, og det veiledende midlertidige forløpet for andelen energi fra fornybare kilder i elektrisitetsektoren for perioden 2015-2020

	2015		2016		2017		2018		2019		2020	
	MW	GW/h	MW	GW/h	MW	GW/h	MW	GW/h	MW	GW/h	MW	GW/h
Vannkraft:												
< 1MW												
1MW-10 MW												
> 10MW												
Herav pumpet												
Geotermisk energi												
Solenergi:												
solcelleanlegg												
konsentrert solenergi												
Tidevanns-, bølge- og havenergi												
Vindkraft:												
landbasert												
flytende												
Biomasse:												
fast												
biogass												
flytende biobrenstler ⁽¹⁾												
I alt												
herav i kraftvarme												

(¹) Bare de biobrensle som oppfyller kriteriene for en bærekraftig utvikling (jf. artikkel 5 nr. 1 siste ledd i direktiv 2009/28/EF), skal vurderes.

Tabell 11

Beregning av samlet bidrag (sluttforbruk av energi⁽¹⁾) som forventes fra hver enkelt teknologi for fornybar energi i [medlemsstat] for å kunne oppfylle de bindende målene for 2020, og det veiledende midlertidige forløpet for andelen energi fra fornybare kilder i oppvarmings- og kjølingssektoren for perioden 2010-2020

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Geotermisk energi (unntatt geotermisk varme med lav temperatur i varmepumpeanlegg)												
Solenergi												
Biomasse:												
<i>fast</i>												
<i>biogass</i>												
<i>flytende biobrensler</i> ⁽¹⁾												
Fornybar energi fra varmepumper:												
– herav aerotermisk												
– herav geotermisk												
– herav hydrotermisk												
I alt												
<i>herav fjernvarme</i> ⁽²⁾												
<i>herav biomasse i husholdninger</i> ⁽³⁾												

(1) Bare de biobrensene som oppfyller kriteriene for en bærekraftig utvikling (jf. artikkel 5 nr. 1 siste ledd i direktiv 2009/28/EF, skal vurderes.

(2) Fjernvarme og/eller fjernkjøling fra samlet forbruk av fornybar varme og kjøling (fornybare energikilder-fjernvarme).

(3) Fra samlet forbruk av fornybar varme og kjøling.

(5) Direkte anvendelse og fjernvarme som fastsatt i artikkel 5 nr. 4 i direktiv 2009/28/EF.

Tabell 12

Beregning av samlet bidrag som forventes fra hver enkelt teknologi for fornybar energi i [medlemsstat] for å kunne oppfylle de bindende målene for 2020, og det veiledende midlertidige forløpet for andelen energi fra fornybare kilder i transportsektoren for perioden 2010-2020⁽⁶⁾

(ktoe)

	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bioetanol/bio-ETBE (etylterbutyleter produsert av bioetanol)												
<i>herav biodrivstoff⁽¹⁾ Artikkel 21 nr. 2</i>												
<i>Herav importert⁽²⁾</i>												
Biodiesel												
<i>Herav biodrivstoff⁽¹⁾ Artikkel 21 nr. 2</i>												
<i>Herav importert⁽³⁾</i>												
Hydrogen fra fornybare energikilder												
Fornybar elektrisitet												
<i>Herav veitransport</i>												
<i>Herav ikke-veigående transport</i>												
Annet (som biogass, vegetabiliske oljer osv.) — angi nærmere												
<i>Herav biodrivstoff⁽¹⁾ Artikkel 21 nr. 2</i>												
I alt												

⁽¹⁾ Biodrivstoff som omfattes av artikkel 21 nr. 2 i direktiv 2009/28/EF.

⁽²⁾ Fra hele mengden bioetanol/bio-ETBE.

⁽³⁾ Fra hele mengden biodiesel.

- 5.2. **Samlet bidrag som forventes fra tiltak for energieffektivitet og energiøkonomisering for å kunne oppfylle de bindende målene for 2020, og det veiledende midlertidige forløpet for andelen energi fra fornybare kilder i elektrisitets-, oppvarmings-, kjølings- og transportsektoren.**

Svaret på dette kravet bør tas med i tabell 1 under kapittel 2.

- 5.3. **Vurdering av virkningene (frivillig)**

Tabell 13

Beregnete kostnader og fordeler i forbindelse med de politiske støttetiltakene for fornybar energi

Tiltak	Forventet bruk av fornybar energi (ktoe)	Forventede kostnader (i euro) — angi tidsrammen	Forventet reduksjon i utslipp av klimagasser per gasstype (i tonn per år)	Antall forventede nye arbeidsplasser

⁽⁶⁾ Når det gjelder biodrivstoff, tas det bare hensyn til biodrivstoff som oppfyller kriteriene for en bærekraftig utvikling (jf. artikkel 5 nr. 1 siste ledd i direktiv 2009/28/EF).

- 5.4. **Utarbeiding av den nasjonale handlingsplanen for fornybar energi og oppfølging av gjennomføringen**
- a) På hvilken måte har regionale og/eller lokale myndigheter og/eller byer deltatt i utarbeidingen av denne handlingsplanen? Har andre berørte parter deltatt i utarbeidingen?
 - b) Er det planer om å utarbeide regionale/lokale strategier for fornybar energi? Dersom svaret er ja, redegjør for planene. Dersom relevante ansvarsområder delegeres til regionale/lokale forvaltningsmyndigheter, hvilke ordninger finnes for å sikre at det nasjonale målet blir oppfylt?
 - c) Beskriv det offentlige samrådet som har funnet sted ved utarbeidingen av denne handlingsplanen.
 - d) Angi hvilket nasjonalt kontaktpunkt/hvilken nasjonal myndighet eller hvilket nasjonalt organ som er ansvarlig for å følge opp handlingsplanen for fornybar energi.
 - e) Finnes det et overvåkingssystem, herunder indikatorer for enkelttiltak og enkeltordninger, for å følge opp at handlingsplanen for fornybar energi blir gjennomført? Dersom svaret er ja, gi nærmere opplysninger om dette.
-